

ΜΝΗΜΗ HOMER A. THOMPSON (1906-2000)

Ο Homer Armstrong Thompson γεννήθηκε στο Devlin του Ontario στον Καναδά, στις 7 Σεπτεμβρίου του 1906. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της British Columbia, ενώ έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα από το Πανεπιστήμιο του Michigan. Στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στην Αθήνα όπου μετείχε στο προσωπικό των Ανασκαφών της Αρχαίας Αγοράς από το ξεκίνημα τους το 1931. Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, ο H. Thompson υπηρέτησε ως αξιωματικός στο Καναδικό Ναυτικό. Μετά τον πόλεμο, υπηρέτησε ως Διευθυντής των Ανασκαφών της Αγοράς από το 1947 μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 1967. Το 1948 αναγορεύτηκε καθηγητής της Κλασικής Αρχαιολογίας στο Institute for Advanced Study στο Princeton.

Το επιστημονικό του έργο υπήρξε σημαντικό και συμπεριλαμβάνει: *The Tholos of Athens and Its Predecessors* (1940), δύο εκδόσεις του Οδηγού της Αγοράς (1962, 1976), *The Agora of Athens* (1972, σε συνεργασία με τον R. E. Wycherley), όπως και αρκετά εκτεταμένα άρθρα σχετικά με την Πνύκα (1932, σε συνεργασία με τον Κων. Κουρουνηιώτη), την Ελληνιστική Κεραμική (1934), το Δυτικό Τμήμα της Αγοράς (1937) και το Ωδείο (1950), όλα δημοσιευμένα στο περιοδικό *Hesperia*. Υπήρξε επίσης υπεύθυνος για τρία μεγάλα έργα στην Αρχαία Αγορά: Την ανακατασκευή της Στοάς του Αττάλου (1953-1956), την αναστήλωση της Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων (1954-1956) και την αρχιτεκτονική διαμόρφωση του αρχαιολογικού πάρκου της Αγοράς (1954-1955).

Ένα μήνα μετά το θάνατο του H. Thompson οργανώθηκε στην Αρχαία Αγορά μία εκδήλωση στη μνήμη του. Μεταξύ άλλων ομιλητών ήταν και η Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων κα Αλ. Χωρομένη. Παραθέτουμε την ομιλία της.

“Συγκεντρωθήκαμε εδώ για να τιμήσουμε τη μνήμη του μεγάλου αρχαιολόγου, καθηγητή H. Thompson, που έφυγε πρόσφατα (7.5.2000) πλήρης ημερών. Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες μορφές της Κλασικής Αρχαιολογίας του 20ου αι., έναν από τους δύο πρωτεργάτες της έρευνας της Αρχαίας Αγοράς, της καρδιάς της αρχαίας Αθήνας, του λίκνου της περίφημης Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Η παρουσία του στις ανασκαφές αρχίζει από το 1930 μαζί με τον Κων. Κουρουνηιώτη στην ανασκαφή της Πνύκας, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό *Hesperia* του 1932. Από το 1947, οπότε αναλαμβάνει τη Διεύθυνση των ανασκαφών, με διαρκώς επιταχυνόμενο ρυθμό αποκαλύπτεται κάτω από παχύτατες επιχώσεις η Αρχαία Αγορά και τα μνημεία της, που αποτέλεσαν μαγνήτη προσέλκυσης πολλών επισκεπτών ειδικών και μη.

Ο H. Thompson είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αρχιτεκτονική, την ιστορία και την τοπογραφία. Η μελέτη του για την Θόλο, το σημαντικό αυτό κτήριο της αθηναϊκής πολιτείας, έδρα των πρυτάνεων, θεωρείται υποδειγματική. Πρωτοποριακή, στο είδος της, είναι και η

εργασία του ‘Two centuries of Hellenistic pottery’ που ουσιαστικά για πρώτη φορά μελέτησε και ταξινόμησε την παραγνομιμένη και κάπως περιφρονημένη, έως τότε, Ελληνιστική κεραμική. Η κορυφαία όμως δημοσίευσή του είναι η συνθετική μελέτη της ιστορίας, της τοπογραφίας και των μνημείων της Αγοράς, με τίτλο: ‘The Agora of Athens. The history, shape and uses of an ancient city center’, στον XIV τόμο της σειράς ‘The Athenian Agora’ (1972). Το έργο του αυτό αποτελεί το βασικό οδηγό των Αρχαιολόγων της Εφορείας μας για τη σύνταξη τευχών τεκμηρίωσης, που θα χρησιμεύσουν στη μελέτη διαμόρφωσης και αποκατάστασης των αρχαίων διαδρομών στο χώρο της Αρχαίας Αγοράς στα πλαίσια της Ενοποίησης των Αρχαιολογικών Χώρων, που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Επί της 20ετούς θητείας του έγιναν η αποκατάσταση-διαμόρφωση του τοπίου της Αγοράς και η πλήρης αναστήλωση της Στοάς του Αττάλου για τη στέγαση του Μουσείου, έργο που προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις κυρίως για την ποσότητα του νέου μαρμάρου, που χρησιμοποιήθηκε, σε σχέση με το σωζόμενο αρχαίο υλικό σε μια τόσο καίρια θέση, διαμετρικά απέναντι από το ναό του Ηφαίστου.

Με διάφορους τρόπους ο H. Thompson προσπάθησε να καθιερώσει τις χορηγίες, δημοσιοποιώντας τα αποτελέσματα των ανασκαφών της Αγοράς είτε με διαλέξεις, είτε με εκλαϊκευτικές δημοσιεύσεις (Picture Books).

Για μας τους Έλληνες ο H. Thompson ήταν ένας από τους τελευταίους μεγάλους Ουμανιστές που αφιέρωσαν τη ζωή τους στην αρχαία Ελλάδα και το πνεύμα της, αλλά ταυτόχρονα αγάπησαν τη σημερινή Ελλάδα και τους ανθρώπους της. Ήταν ανοιχτός και προσηνής σε όλους: σπουδαστές και επιστήμονες, ειδικούς και μη ειδικούς, πολλούς από τους οποίους έπεισε να γίνουν χορηγοί. Αλλά και μετά το 1967, αφού παρέδωσε τη σκυτάλη της Διεύθυνσης των Ανασκαφών της Αρχαίας Αγοράς, μέχρι πρόσφατα δεν έπαψε να ενδιαφέρεται, να υποστηρίζει και να ενθαρρύνει τις έρευνες των νεότερων αρχαιολόγων. Το κενό που αφήνει είναι μεγάλο, δεν είναι μόνον η Κλασική Αρχαιολογία που χάνει έναν τέτοιας εμβέλειας επιστήμονα, αλλά και η Ελλάδα έναν μεγάλο Φιλέλληνα, σε εποχές μάλιστα που δεν έχει αυτή την πολυτέλεια.

Εμείς οι Έλληνες αρχαιολόγοι που είχαμε την τιμή και τη χαρά να τον γνωρίσουμε θα τον θυμόμαστε πάντα σαν φωτισμένο και προσηνή δάσκαλο. Και οι μέλλουσες γενεές όμως, θα βρίσκουν στις δημοσιεύσεις του υποδείγματα καθαρής σκέψης, ευσυνείδητης εργασίας και σαφούς διατύπωσης.

Ας μας επιτραπεί να εκφράσουμε και πάλι τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια τόσο στους επιστημονικούς συγγενείς του, την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών των Αθηνών, όσο και στην προσωπική του οικογένεια”.

